

Vlaams
Parlement

ingediend op **1936** (2018-2019) – Nr. 4
10 april 2019 (2018-2019)

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Katia Segers

over het voorstel van decreet

van Lionel Bajart, Wilfried Vandaele, Karin Brouwers,
Manuela Van Werde, Joris Poschet en Marius Meremans

houdende wijziging van
het decreet van 27 maart 2009
betreffende radio-omroep en televisie,
wat de toegang tot een betalende
niet-lineaire televisiedienst betreft

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Bart Caron.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Wilfried Vandaele, Miranda Van Eetvelde, Manuela Van Werde, Herman Wynants;

Karin Brouwers, Sabine de Bethune, Joris Poschet, Orry Van de Wauwer;

Lionel Bajart, Jean-Jacques De Gucht;

Yamila Idrissi, Katia Segers;

Bart Caron.

Plaatsvervangers:

Paul Cordy, Kathleen Krekels, Ludo Van Campenhout, Karl Vanlouwe, Elke Wouters, Peter Wouters;

Cindy Franssen, Maurice Helsen, Tinne Rombouts, Johan Verstreken;

Rik Daems, Francesco Vanderjeugd;

Bert Moyaers, Tine Soens;

Imade Annouri.

Documenten in het dossier:

- 1936** (2018-2019) –
- Nr. 1: Voorstel van decreet
 - Nr. 2: Advies van de Raad van State
 - Nr. 3: Amendementen

INHOUD

1. Algemene bespreking.....	4
1.1. Toelichting	4
1.2. Bespreking.....	5
2. Artikelsgewijze bespreking.....	7
3. Eindstemming.....	7
Gebruikte afkortingen	8
Tekst aangenomen door de commissie.....	9

Op donderdag 4 april 2019 behandelde de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media het voorstel van decreet van Lionel Bajart, Wilfried Vandaele, Karin Brouwers, Manuela Van Werde, Joris Poschet en Marius Meremans houdende wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, wat de toegang tot een betalende niet-lineaire televisiedienst betreft.

1. Algemene bespreking

1.1. Toelichting

Lionel Bajart herinnert zich de erg frequente commissiebesprekingen van problemen in het Vlaamse media-ecosysteem, zeker aan de hand van de Econopolis-studies. Dat een groot deel van de reclamebudgetten weglekt naar internationale onlinebedrijven is maar één aspect van het probleem, net als het doorspoelgedrag van de hedendaagse mediagebruiker. Daarnaast wint het niet-lineaire tv-kijken almaar aan belang. De recentste Digimeter toont op dat vlak een razendsnelle evolutie. Op één jaar tijd is het aantal Vlaamse gebruikers met toegang tot de diensten van een OTT-speler van 10 naar 31 procent gestegen. Voor jongeren stijgt dit aandeel al boven de helft uit. Bij de 16- tot 24-jarigen zou het om 55 procent gaan, en bij de 25- tot 34-jarigen zelfs om 59 procent.

Die evolutie noemt Lionel Bajart interessant op zich. Veelal gaat het om betalende niet-lineaire televisie, wat aantoonde dat de consument bereid is om voor content te betalen. Maar aangezien deze markt vooral bezet wordt door internationale spelers, dreigt die betalingsbereidheid weer een nieuw lek te slaan. De OTT-speler die nu al een grote marktpenetratie heeft, een groot Amerikaans bedrijf, is maar één van de velen. Nog maar een week geleden kondigde een techgigant aan dat ook hij zich op deze markt zal werpen.

De betalingsbereidheid van consumenten zou een gedeeltelijke oplossing kunnen zijn voor de precaire situatie van tv-producenten en omroepen in Vlaanderen, maar intussen ontstaat daardoor zoals gezegd een nieuw lek in het media-ecosysteem. De Econopolisstudie van eind 2018 gaf bovendien aan dat er in Vlaanderen ruimte zou zijn voor maar twee of drie niet-lineaire diensten, voor er verzadiging optreedt op die markt. Al één internationale speler heeft daar intussen zijn plaats opgeëist. Het is maar een kwestie van tijd voor nog anderen zich op die markt zullen werpen.

Met het oog op een valorisatie van de betalingsbereidheid van Vlaamse consumenten is al enige tijd sprake van een zogenaamde 'Vlaamse Netflix', een initiatief dat op die betalingsbereidheid inspeelt en deze gebruikt om het Vlaamse media-ecosysteem te versterken. Een dergelijk initiatief moet dan wel toegang vinden tot de Vlaamse mediagebruiker. Op zich is die situatie niet nieuw. Dienstenverleners bekleden een positie als 'gatekeeper'. De markttoegang via zowat alle schermen – televisie, computer, tablets en smartphones – ligt in hun handen.

Aangezien mediagebruikers veel belang hechten aan Vlaamse content en gezien het economische belang van de mediasector en het culturele en maatschappelijke belang van Vlaamse omroepprogramma's, stellen de indieners van het voorstel van decreet voor om een verplichting in te bouwen. Ze houden in het midden of het hier gaat om een initiatief van één omroeporganisatie dan wel een samenwerking. Het komt er vooral op aan om de sector erop te wijzen dat hij in de eerste plaats zelf verantwoordelijk is om een antwoord te bieden op de geïnternationaliseerde en gedigitaliseerde mediamarkt.

Opdat een dergelijk initiatief kans op slagen zou hebben, zal het schaalbaar moeten zijn en blijven. De catalogus moet aantrekkelijk en groot genoeg zijn opdat de consument ervoor wil betalen. Mediabedrijven moeten zelf uitmaken of ze een dergelijke opdracht alleen aankunnen of enkel in samenwerking.

De verplichting uit het voorstel van decreet omvat het geheel en onverkort aanbieden van de programma's van dit aanbod, maar ook de doorgifte van de catalogus, bijkomende gegevens en functionaliteiten, en toegankelijkheidsfuncties. Deze verplichting moet gelden voor dienstenverdelers die zowel lineair als niet-lineair diensten aanbieden. Uiteraard kan ze niet van toepassing zijn op dienstenverdelers die geen niet-lineaire diensten aanbieden.

1.2. Bespreking

Wilfried Vandaele prijst Lionel Bajart om de volledigheid van de toelichting, waaraan hijzelf niets toe te voegen heeft. Hij zal zich daarom beperken tot de bespreking van de amendementen.

Karin Brouwers stelde al op 27 september 2018 een vraag om uitleg over de mogelijkheid tot een Vlaamse Netflix (*Hand. VI.Parl. 2018-19, nr. C1*). Toen gewaagde minister Gatz van NETVLIX, waarin de VL het Vlaamse karakter benadrukt. Sommige commissieleden vroegen zich meesmuilend af of zoiets wel nodig zou zijn. Er was ook discussie over het realisme ervan. Maar dat zal de markt moeten uitwijzen. De mede-indiener is alvast heel blij dat ze het parlementaire jaar kan afsluiten met een voorstel van decreet over een thema waarmee ze het jaar heeft ingezet.

Uiteraard zal de CD&V-fractie dat voorstel van decreet ook goedkeuren.

Katia Segers is er niet van overtuigd dat een Vlaamse Netflix een goede zaak zou zijn, met alles wat op ons afkomt en de opstart van nieuwe OTT-spelers.

Vanaf de eerste vermelding van het idee 'Vlaamse Netflix' was het de bedoeling dat de VRT daarin zou participeren. Voor Katia Segers is die participatie een minimumvoorwaarde, bij voorkeur naast die van andere mediagroepen in Vlaanderen.

Het voorliggende voorstel van decreet vermeldt "één of meerdere televisieomroeporganisaties". Hierdoor kan het initiatief tot een Vlaamse Netflix ook van één omroeporganisatie komen. Nochtans staat in dezelfde zin "(gemeenschappelijke)".

Dit voorstel van decreet is een heel fundamentele maatregel met betrekking tot de bewaking van het Vlaamse media-ecosysteem. Hiervoor acht Katia Segers een advies van de Raad van State nodig, al heeft die al aangegeven dat hij geen enkele reden ziet om een spoedadvies uit te brengen (*Parl.St. VI.Parl. 2018-19, nr. 1936/2*). Daarmee ontbreekt dergelijk advies vooralsnog. Katia Segers zou er bij voorkeur op wachten om het voorstel van decreet ten gronde te bespreken.

Vooraleer hij een opinie brengt over het voorstel van decreet, wil *Bart Caron* eerst enkele vragen beantwoord zien, waarvan hij nog verduidelijkt dat ze voor hem essentieel zijn maar niet politiek geïnspireerd. Waarom willen de indieners een regeling van het genre 'must carry' invoeren voor een niet-lineaire televisiedienst, terwijl voor zovele andere zenders geen dergelijke regeling geldt? Een Vlaamse Netflix is perfect mogelijk via internet, net zoals de Amerikaanse Netflix. Vanwaar die toevoeging van dit extra instrument met een 'must carry'-status?

Stel dat vier of meer Vlaamse aanbieders – bijvoorbeeld VTM, VRT, Medialaan, Ment TV, PlattelandsTV enzovoort – elk apart een niet-lineaire televisiedienst willen lanceren met ondemandaanbod, geldt de verplichting dan voor al dat aanbod?

Hebben de indieners overleg gepleegd met de openbare omroep? Zo ja, wat heeft de VRT daarop geantwoord?

Is het voorstel voorgelegd aan de SARC? Is hij daarover gepolst? Zo ja, wat is zijn standpunt? Is er een geschreven tekst beschikbaar?

Op de vraag van Katia Segers over de herkomst van “één of meerdere” antwoordt *Karin Brouwers* dat deze woorden zijn gekozen om te verhinderen dat de betrokken organisaties elkaar veto's opleggen of in de tang houden.

Bart Caron meent dat zelfs Ment TV op deze manier in aanmerking zou komen. Letterlijk is dat inderdaad mogelijk, maar Karin Brouwers vraagt om ernstig te blijven. Op de hoorzitting van 14 februari 2019 heeft de VRT twijfels geuit bij de economische leefbaarheid van een Vlaamse Netflix (*Parl.St.* VI.Parl. 2018-19, nr. 1923/1). Iedereen heeft wel eens de vraag gesteld of een dergelijk initiatief slaagkans heeft. Het voorstel van decreet wil de weg effenen voor wie het wil proberen. Als daarvoor zelfs maar één dergelijk initiatief uit de bus komt, is het al een heel succes.

Bart Caron heeft nog een bijkomende vraag. Blijft er een vrije onderhandelingspositie tussen de distributeur en de aanbieder van het niet-lineaire net? Het bestaande decreet betreffende de signaalintegriteit stelt uitdrukkelijk vrije onderhandelingen tussen de actoren in de keten voorop. Indien ze niet tot een akkoord komen, is er een bemiddelingsopdracht voor de VRM. Het parlement heeft daarvoor uitdrukkelijk geopteerd omdat de vrije markt haar rol moet kunnen spelen. In een zo snel evoluerend medialandschap hoort een regulerende overheid zich terughoudend op te stellen, was toen de overweging. In een bewegend landschap kan regulering, al is ze bedoeld om te stimuleren, juist een onbedoeld beperkend effect hebben.

Op zich is Bart Caron voorstander van een Vlaamse Netflix, maar dan liefst met zoveel mogelijk samenwerkende partners. Zoiets kan een wetgever echter niet opleggen. Mocht iedereen meewerken, dan levert dat voor de kijker een mooie portefeuille op waarop dan ook vrij veel abonnementen zullen verkocht worden. Ook het VAF en Vlaamse productiemaatschappijen zouden erbij kunnen worden betrokken, om het Vlaamse media-ecosysteem vooruit te helpen. De verhouding tussen producenten, regisseurs, omroepen en dergelijke zou veel dynamischer worden, met de Vlaamse Netflix als spil.

Katia Segers merkt op dat een dergelijke oefening veel grondiger moet dan een voorstel van decreet dat de commissie in haar laatste vergadering op haar bord krijgt. Dan wil ze er graag aan meewerken. Maar nu ontbreekt elk advies, van bijvoorbeeld de SARC of de Raad van State.

Lionel Bajart antwoordt op de tweede vraag van Bart Caron. Niet-lineair televisieaanbod is economisch niet rendabel als het enkel beschikbaar is op internet. Via de kabel zijn hoe dan ook meer mensen te bereiken. Juist door op die twee platformen tegelijk beschikbaar te zijn, wordt het bereik groot genoeg voor rendabiliteit.

Wat het financiële aspect betreft, gaat het hier om contracten. Ook het decreet betreffende de signaalintegriteit blijft van kracht. Vandaar dat er geen grond is voor bezorgdheid dat er geen onderhandelingen zouden zijn.

Er was ook een vraag over de betrokkenheid van de SARC. De indieners van het voorstel van decreet zijn uitgegaan van het machtsonevenwicht tussen verdelers en omroepen en hebben die situatie als urgent beoordeeld. Zo heeft SBS Belgium er al eerder op gewezen dat het bij ongewijzigd beleid geen twee jaar meer zou overleven (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 1232/1).

2. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1

Artikel 1 wordt eenparig aangenomen met 11 stemmen.

Artikel 2

Amendement nr. 1, voorgesteld door Lionel Bajart, Wilfried Vandaele, Karin Brouwers, Manuela Van Werde, Joris Poschet en Marius Meremans, strekt ertoe artikel 2 te vervangen.

Amendement nr. 2, voorgesteld door Wilfried Vandaele, Lionel Bajart, Karin Brouwers, Manuela Van Werde, Joris Poschet en Marius Meremans, is een sub-amendement dat strekt tot wijziging van amendement nr. 1.

Wilfried Vandaele verduidelijkt dat de meerderheid veel belang hecht aan Vlaamse Nederlandstalige producties en dat belang in een dergelijk decreet weerspiegeld wil zien.

Amendement nr. 3, voorgesteld door Wilfried Vandaele, Lionel Bajart, Karin Brouwers, Manuela Van Werde, Joris Poschet en Marius Meremans, is een sub-amendement dat strekt tot wijziging van amendement nr. 1.

De amendementen nr. 2 en 3 worden aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Het aldus geamendeerde amendement nr. 1 wordt aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Bijgevolg wordt artikel 2 vervangen door de in het geamendeerde amendement nr. 1 voorgestelde tekst.

3. Eindstemming

Het geamendeerde voorstel van decreet wordt aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Katia Segers verklaart haar onthouding vanuit het belang dat ze hecht aan een gedegen advies van minstens de SARC.

Commissievoorzitter *Bart Caron* wil namens de commissie vragen dat de SARC nog vóór de plenaire behandeling van het voorstel van decreet advies uitbrengt.

Het gaat om een informele en dus niet-bindende vraag, daar de termijn voor een formeel advies niet meer beschikbaar is voordat de laatste plenaire vergadering van de zittingsperiode plaatsvindt.

De commissie stemt in met deze informele adviesvraag.

Bart CARON,
voorzitter

Katia SEGERS,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

OTT	over the top
SARC	Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (= Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media)
SBS	Scandinavian Broadcasting System
VAF	Vlaams Audiovisueel Fonds
VRM	Vlaamse Regulator voor de Media
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie
VTM	Vlaamse Televisiemaatschappij

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. Aan deel IV, titel I, van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie, gewijzigd bij de decreten van 19 juli 2013 en 17 januari 2014, wordt een artikel 184/0 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 184/0. Dienstenverdelers die zowel lineaire als niet-lineaire televisieprogramma’s aanbieden, zijn verplicht om via hun aanbod toegang te geven tot de al dan niet gemeenschappelijke betalende niet-lineaire televisiedienst van een of meerdere lineaire televisieomroeporganisaties die onder het toepassingsgebied van artikel 154, eerste en tweede lid, vallen, en die om die toegang verzoeken, zodat eindgebruikers rechtstreeks toegang kunnen krijgen tot die niet-lineaire televisiedienst, waarvan het aanbod een aanzienlijk deel aan Nederlandstalige Europese producties dient te bevatten en hieraan een prominente plaats dient te geven. De Vlaamse Regering kan voor de bepaling van een aanzienlijk deel Nederlandstalige Europese producties quota opleggen.”.